

ZAKON O UNUTRAŠNJEM PLATNOM PROMETU

- ("Sl. glasnik RS", br. 52/2012 i 92/2012 - ispr.)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavljanje unutrašnjeg platnog prometa u Republici Srpskoj, određuju učesnici i organizacije ovlašćene za obavljanje poslova platnog prometa, definišu vrste računa, način i oblici plaćanja, izvršenje plaćanja i prinudna naplata sa računa, postupanje, prava i obaveze učesnika u unutrašnjem platnom prometu.

Član 2

(1) Pod unutrašnjim platnim prometom u smislu ovog zakona podrazumijeva se otvaranje i vođenje računa učesnika i plaćanja između učesnika u unutrašnjem platnom prometu u konvertibilnim markama.

(2) Plaćanje je izvršenje platnih transakcija radi prenosa sredstava sa jednog računa na drugi račun, uplate i isplate sa računa, naplate sa računa, obračunsko plaćanje, kao i drugi poslovi platnog prometa u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju platne transakcije.

(3) Pojedini pojmovi koji su definisani u Zakonu o platnim transakcijama imaju isto značenje i u ovom zakonu, ako nije drugačije određeno ovim zakonom.

Član 3

(1) Učesnici u platnom prometu (u daljem tekstu: učesnici) su poslovni subjekti i fizička lica koja vrše plaćanja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Poslovnim subjektima smatraju se: privredna društva, javna preduzeća, republički organi uprave i organi jedinica lokalne samouprave, banke i druge finansijske organizacije, ostali oblici organizovanja pravnih lica čije je osnivanje registrovano kod nadležnog organa ili osnovano zakonom, kao i fizička lica koja samostalno obavljaju registrovanu poslovnu djelatnost.

(3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na poslovne subjekte primjenjuju se i na poslovne jedinice stranog pravnog lica koje su registrovane i obavljaju poslovnu djelatnost u Republici Srpskoj u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

(4) Učesnici u platnom prometu mogu biti i strana pravna i fizička lica, u skladu sa posebnim propisima.

II - OVLAŠĆENE ORGANIZACIJE ZA OBAVLJANJE POSLOVA PLATNOG PROMETA

Član 4

(1) Ovlašćene organizacije za obavljanje poslova platnog prometa (u daljem tekstu: ovlašćene organizacije) u smislu ovog zakona su: banke sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale banaka iz Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koje imaju dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) i drugi subjekti koji obavljaju poslove platnog prometa za ovlašćene organizacije u skladu sa ovim zakonom.

(2) Pored ovlašćenih organizacija iz stava 1. ovog člana, Centralna banka Bosne i Hercegovine obavlja poslove unutrašnjeg platnog prometa u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Član 5

Ovlašćene organizacije obavljaju sljedeće poslove platnog prometa:

- a) otvaraju, vode i zatvaraju račune učesnika, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima,
- b) vode evidenciju računa učesnika,
- v) primaju i provjeravaju ispravnost naloga za plaćanje,
- g) izvršavaju naloge za plaćanje i vrše prenos sredstava sa jednog računa na drugi,
- d) izvršavaju platne transakcije putem telekomunikacionih prenosa, digitalnih ili informacionotehnoških uređaja,
- đ) evidentiraju platne transakcije na računima,
- e) obavljaju poslove gotovinskog platnog prometa,
- ž) vrše usluge izdavanja i/ili prihvatanja platnih instrumenata i usluge novčanih pošiljki,
- z) obavljaju blagajničkotreznorske poslove i obezbjeđuju smještaj i čuvanje gotovog novca,
- i) izvještavaju učesnike o promjenama i stanju sredstava na računima,
- j) vrše poravnanje međubankarskih naloga za plaćanje u skladu sa zakonom i propisima koji uređuju platne transakcije,

k) vode evidencije, dostavljaju podatke i izvještaje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima,

l) arhiviraju i čuvaju dokumentaciju sa podacima o platnom prometu i

lj) obavljaju i druge poslove u skladu sa propisima.

Član 6

Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a. d. Banja Luka, putem svojih organizacionih dijelova, može za ovlašćene organizacije obavljati sljedeće poslove platnog prometa:

a) primati naloge za plaćanje od fizičkih lica,

b) obavljati isplate fizičkim licima za račun poslovnih subjekata i fizičkih lica koja imaju račune kod ovlašćenih organizacija,

v) primati uplate gotovog novca od fizičkih lica u korist računa poslovnih subjekata i fizičkih lica koja vrše plaćanja preko računa i

g) preuzimati i otpremati gotov novac ovlašćenim organizacijama i vršiti obračun sa ovlašćenim organizacijama.

Član 7

U obavljanju poslova platnog prometa ovlašćene organizacije dužne su primjenjivati odredbe propisa o poslovanju banaka koje uređuju zaštitu prava i interesa korisnika finansijskih usluga, kao i odredbe drugih propisa kojima se uređuju zaštita potrošača, obligacioni odnosi i platne transakcije.

III - RAČUNI ZA OBAVLJANJE PLATNOG PROMETA

Član 8

(1) Poslovni subjekti dužni su da za potrebe plaćanja otvore račune u ovlašćenim organizacijama i da sva novčana sredstva vode na tim računima, kao i da vrše plaćanja preko računa, u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji uređuje platne transakcije i zaključenim ugovorom o otvaranju i vođenju računa sa ovlašćenom organizacijom kojim su uređena međusobna prava i obaveze.

(2) Fizička lica kod ovlašćenih organizacija mogu otvoriti račune za obavljanje platnog prometa i račune za polaganje novčanih depozita i uloga na štednju u skladu sa zaključenim ugovorom, propisima koji uređuju obligacione odnose i ovim zakonom.

(3) Strana pravna i fizička lica otvaraju nerezidentne račune i vrše poslovanje preko tih računa u skladu sa posebnim propisima.

Član 9

(1) Ovlašćene organizacije otvaraju račune učesnicima na njihov zahtjev ili na osnovu propisa koji nameće obavezu otvaranja računa bez zahtjeva učesnika.

(2) Ovlašćene organizacije dužne su da učesniku, prije zaključenja ugovora, dostave ili stave na raspolaganje, u pisanoj formi ili elektronskom obliku, potpune i jasne informacije o svim bitnim uslovima korišćenja usluga platnog prometa.

(3) Ovlašćene organizacije mogu da mijenjaju odredbe ugovora iz stava 2. ovog člana na način koji je prethodno ugovoren, a u skladu sa propisima koji uređuju poslovanje banaka i obligacione odnose.

Član 10

(1) Poslovni subjekti kod ovlašćenih organizacija mogu otvoriti:

a) račun za redovno poslovanje koji glasi na ime poslovnog subjekta,

b) račun organizacionog dijela poslovnog subjekta koji se registruje u skladu sa zakonom,

v) račun za posebne namjene i

g) račun za prikupljanje javnih prihoda.

(2) Ovlašćene organizacije dužne su da račune organizacionih dijelova poslovnog subjekta i račune za posebne namjene povežu sa računom za redovno poslovanje poslovnog subjekta, preko jedinstvenog identifikacionog broja ili matičnog broja, ako zakonom, odnosno drugim propisom nije drugačije određeno.

(3) Ovlašćene organizacije dužne su da vode evidenciju računa iz stava 1. ovog člana, koji su otvoreni u tim ovlašćenim organizacijama, a ta evidencija se objedinjava u Jedinstvenom registru računa poslovnih subjekata u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Jedinstveni registar).

(4) Ministar finansija donosi uputstvo, kojim se propisuje način vođenja i sadržaj evidencije računa poslovnih subjekata koji vodi ovlašćena organizacija.

Član 11

(1) Poslovni subjekti iz Republike Srpske mogu otvoriti račune za redovno poslovanje kod ovlašćenih organizacija sa sjedištem u Republici Srpskoj i organizacionih dijelova ovlašćenih organizacija iz Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koje posluju u Republici Srpskoj i imaju dozvolu Agencije.

(2) Organizacioni dijelovi poslovnih subjekata sa sjedištem u Republici Srpskoj koji posluju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine mogu imati otvorene

račune organizacionih dijelova kod ovlašćenih organizacija sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine koje imaju dozvolu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Organizacioni dijelovi poslovnih subjekata sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine koji posluju u Republici Srpskoj moraju imati otvorene račune organizacionih dijelova kod ovlašćenih organizacija u Republici Srpskoj.

Član 12

(1) Učesnici mogu imati otvorene račune kod više ovlašćenih organizacija, prema vlastitom izboru.

(2) Poslovni subjekat kod jedne ovlašćene organizacije može imati otvoren samo jedan račun za redovno poslovanje u konvertibilnim markama i po jedan račun za svaki organizacioni dio.

(3) Poslovni subjekat može imati više otvorenih računa za posebne namjene kod jedne ovlašćene organizacije, u skladu sa potrebama, odnosno propisima.

(4) Ako poslovni subjekat ima više od jednog računa za redovno poslovanje kod ovlašćenih organizacija, dužan je odrediti račun (u daljem tekstu: glavni račun) na kojem će se izvršavati nalozi za prinudnu naplatu zakonskih obaveza i javnih prihoda, nalozi za naplatu hartija od vrijednosti i instrumenata obezbjeđenja plaćanja, te nalozi za izvršenje sudskih odluka i drugih izvršnih isprava (u daljem tekstu: nalozi za prinudnu naplatu) i voditi evidencija o neizvršenim nalogima za plaćanje.

(5) Zahtjev za određivanje glavnog računa poslovni subjekat je dužan podnijeti ovlašćenoj organizaciji u pisanoj formi.

Član 13

(1) Glavni račun poslovnog subjekta otvara se, po pravilu, u sjedištu poslovnog subjekta kod organizacionih dijelova ovlašćenih organizacija koje posluju na teritoriji Republike Srpske i vodi se u evidenciji računa poslovnih subjekata u ovlašćenoj organizaciji, uz navođenje propisane oznake za glavni račun.

(2) Poslovni subjekat može promijeniti glavni račun samo ako na tom računu nema evidentirane neizvršene naloge za prinudnu naplatu i drugom redovnom računu kod druge ovlašćene organizacije dodijeliti status glavnog računa, uz podnošenje dokaza u pisanoj formi ovlašćenoj organizaciji koja vodi glavni račun o određivanju drugog redovnog računa kao glavnog računa.

Član 14

Zabranjeno je ovlašćenim organizacijama da učesnicima otvore skrivene račune i izdaju štedne knjižice ili pruže druge usluge koje omogućavaju, posredno ili neposredno, prikrivanje identiteta učesnika.

Član 15

(1) Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka vodi Jedinstveni registar, u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o Jedinstvenom registru računa poslovnih subjekata.

(2) Ovlašćene organizacije dužne su u Jedinstveni registar dostavljati podatke o otvorenim i zatvorenim računima poslovnih subjekata, vrsti računa i glavnom računu, kao i blokadi i deblokadi računa, kontinuirano, odmah nakon nastanka ovih promjena u evidenciji ovlašćenih organizacija, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje vođenje i sadržaj Jedinstvenog registra.

(3) Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka dužna je da, kontinuirano, odmah po prijemu obavijesti ovlašćene organizacije iz stava 2. ovog člana, ažurira podatke i ovlašćenim organizacijama, elektronskim putem, omogući neposredan uvid i preuzimanje podataka koji se vode u Jedinstvenom registru.

Član 16

(1) Ovlašćene organizacije dužne su da čuvaju naloge za plaćanje i drugu dokumentaciju o otvorenim računima i obavljenom platnom prometu, u rokovima utvrđenim propisima o arhivskoj djelatnosti i propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(2) Dokumentacija iz stava 1. ovog člana čuva se u materijalnom ili elektronskom obliku, u skladu sa propisima koji uređuju arhivsku djelatnost i drugim propisima.

Član 17

Poslovni subjekti dužni su da obavijeste ovlašćene organizacije o svakoj promjeni podataka koji su dostavljeni prilikom otvaranja računa, u roku od osam dana od dana promjene izvršene u odgovarajućim registrima.

Član 18

(1) Ovlašćene organizacije zatvaraju račune na zahtjev učesnika, u skladu sa ovim zakonom i ugovorom, ili po službenoj dužnosti u skladu sa propisima koji za svoju posljedicu imaju zatvaranje računa.

(2) Prije zatvaranja računa za redovno poslovanje poslovnog subjekta moraju se zatvoriti svi računi njegovih organizacionih dijelova i njegovi računi za posebne namjene otvoreni u toj ovlašćenoj organizaciji.

(3) Ovlašćene organizacije fizičkom licu, bez naknade, vrše zatvaranje računa i gašenje platne kartice.

(4) Ovlašćene organizacije dužne su da propišu procedure za postupanje sa neaktivnim računima i ugovorom sa učesnicima urede odnose po ovom pitanju.

Član 19

(1) Ovlašćene organizacije ne mogu zatvoriti glavni račun poslovnog subjekta na teret kojeg su evidentirani neizvršeni nalozi za prinudnu naplatu.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, glavni račun može se zatvoriti na osnovu propisa koji kao posljedicu primjene imaju zatvaranje računa, u tom slučaju se nalozi za prinudnu naplatu evidentiraju na računu pravnog sljedbenika ili se vraćaju nalogodavcu.

Član 20

Neizvršene naloge za plaćanje, izdate od poslovnog subjekta čiji su računi zatvoreni, a koji se ne odnose na prinudnu naplatu, ovlašćene organizacije odmah vraćaju poslovnom subjektu.

IV - NAČIN I OBLICI PLAĆANJA

Član 21

(1) Plaćanja preko računa učesnika obavljaju se na osnovu naloga za plaćanje.

(2) Nalog za plaćanje je безусловna instrukcija data ovlašćenoj organizaciji da izvrši plaćanje ili naplati određeni iznos novca sa naznačenog računa, a daje se na obrascima platnog prometa, u pisanoj formi ili elektronskom obliku, u skladu sa zakonom koji uređuje platne transakcije i propisima koji uređuju elektronsko plaćanje i elektronske dokumente.

Član 22

(1) Transakciju plaćanja sa računa iniciraju učesnici - imaooci računa izdavanjem naloga za plaćanje na teret svog računa, a u korist računa primaoca.

(2) Izuzetno od stava 1. ovoga člana, naloge za prinudnu naplatu mogu da daju:

a) učesnici - povjerioci, na osnovu naplata dospjelih hartija od vrijednosti, drugih dospjelih instrumenata obezbjeđenja plaćanja i ostalih propisanih ili ugovorenih ovlašćenja,

b) organi i institucije, na osnovu zakonskih ovlašćenja i

v) ovlašćene organizacije, na osnovu sudskih odluka i drugih izvršnih isprava, te zakonskih ovlašćenja.

(3) Nalozi za prinudnu naplatu iz stava 2. ovog člana glase na račun koji je poslovni subjekat, u skladu sa članom 12. stav 4. ovog zakona, odredio kao glavni račun.

(4) Osim naloga za plaćanje iz stava 2. tačka v) ovoga člana, ovlašćene organizacije mogu da daju naloge za plaćanje na teret računa učesnika, na osnovu ugovorenih ovlašćenja dobijenih od učesnika.

Član 23

(1) Naloge za plaćanje potpisuju ovlašćena lica učesnika čiji su potpisi deponovani kod ovlašćenih organizacija, odnosno druga ovlašćena lica u slučajevima davanja naloga iz člana 22. st. 2. i 4. ovog zakona.

(2) Prilikom prijema naloga za plaćanje ovlašćene organizacije dužne su da utvrde identitet nalogodavca i donosioca naloga, kao i da provjere identičnost potpisa na nalogima za plaćanje sa deponovanim potpisima ovlašćenih lica, dostavljenih tim ovlašćenim organizacijama.

Član 24

(1) Nalozi za plaćanje iz člana 22. ovog zakona podnose se na izvršenje ovlašćenim organizacijama kod kojih učesnici imaju otvorene račune, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Prilikom prijema naloga za plaćanje ovlašćene organizacije dužne su primiti naloge za plaćanje i drugu dokumentaciju platnog prometa, ako su popunjeni i podneseni na propisan način.

(3) Ovlašćene organizacije vraćaju naloge za plaćanje koji nisu popunjeni na propisan način i ukazuju donosiocu naloga na nedostatke i greške radi njihovog otklanjanja.

Član 25

(1) Plaćanja između učesnika obavljaju se bezgotovinski, gotovim novcem i obračunom.

(2) Bezgotovinsko plaćanje je prenos sredstava sa računa jednog učesnika na račun drugog učesnika.

(3) Gotovinsko plaćanje je direktna predaja gotovog novca između učesnika, uplata gotovog novca na račun i isplata gotovog novca sa računa.

(4) Vlada donosi uredbu kojom se uređuju način i uslovi po kojima poslovni subjekti mogu vršiti plaćanje u gotovom novcu.

Član 26

(1) Uplata gotovog novca na račun i isplata gotovog novca sa računa inicira se nalogom za plaćanje.

(2) Nalog za uplatu gotovog novca na račun može se podnijeti svim ovlašćenim organizacijama, bez obzira na to gdje se vodi račun u korist kojeg se obavlja uplata.

(3) Nalog za isplatu gotovog novca sa računa podnosi se ovlašćenoj organizaciji koja vodi račun učesnika.

Član 27

(1) Zabranjeno je poslovnim subjektima da izmiruju svoje obaveze gotovim novcem ako imaju blokirane račune u skladu sa ovim zakonom.

(2) Poslovni subjekti su dužni gotov novac ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti položiti na račune u ovlašćenim organizacijama, u skladu sa propisima donesenim na osnovu člana 25. stav 4. ovog zakona.

Član 28

(1) Obračunsko plaćanje je izmirenje međusobnih novčanih obaveza i potraživanja između učesnika bez upotrebe novca.

(2) Obračunsko plaćanje vrši se ugovaranjem promjene povjerilaca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (asignacija, cesija, pristupanje dugu, preuzimanje duga, ustupanje duga i drugo), prebijanjem (kompencacija) i na drugi način, u skladu sa zakonom koji uređuje obligacione odnose.

(3) Ako su računi poslovnih subjekata u trenutku plaćanja blokirani po osnovu naloga za prinudnu naplatu, poslovni subjekti ne mogu izmirivati novčane obaveze na način iz stava 2. ovog člana, osim ako drugim propisom nije drugačije utvrđeno.

V - IZVRŠENJE PLAĆANJA I PRINUDNA NAPLATA SA RAČUNA

Član 29

(1) Ovlašćene organizacije su obavezne da izvrše naloge za plaćanje učesnika iz člana 22. st. 1. i 4. ovog zakona samo u slučaju da na računu učesnika postoji odgovarajuće pokriće, na način i u rokovima definisanim propisima o obavljanju platnih transakcija.

(2) Odgovarajuće pokriće označava dovoljan iznos raspoloživih sredstava za izvršenje naloga za plaćanje, a sastoji se od stanja na računu iz prethodnog dana, uvećanog za priliv sredstava na račun u toku dana i za sredstva na osnovu ugovora sa ovlašćenom organizacijom o dozvoljenom negativnom saldu na računu, te umanjeno za izvršena plaćanja u tom danu do vremena utvrđivanja pokrića.

(3) Naloge za plaćanje iz člana 22. st. 1. i 4. ovog zakona za čije izvršenje na dan prijema naloga nema odgovarajućeg pokrića na računu ovlašćene organizacije mogu da vrate podnosiocu.

Član 30

(1) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta naloge za prinudnu naplatu, date na osnovu člana 22. st. 2. i 3. ovog zakona, ne vraća, nego evidentira i izvršava iz raspoloživih sredstava na račun, na način i prema sljedećem redoslijedu prioriteta:

- a) izvršna rješenja na osnovu kojih se izvršavaju obaveze po osnovu javnih prihoda - prema vremenu prijema,
- b) druga izvršna sudska rješenja, drugi izvršni naslovi, nalozi na osnovu zakonskih ovlašćenja - prema vremenu prijema,
- v) nalozi povjerilaca na osnovu dospjelih hartija od vrijednosti, mjenica ili ovlašćenja koje je dužnik dao svojoj banci i svom povjeriocu - prema vremenu prijema i
- g) ostali osnovi za naplatu.

(2) Nalozi za prinudnu naplatu iz sljedećeg reda prioriteta mogu se izvršavati tek po izvršenju svih naloga za prinudnu naplatu iz prethodnog reda prioriteta, uključujući i naloge za prinudnu naplatu koji su primljeni u međuvremenu.

(3) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta dužna je da vodi evidenciju o redoslijedu prijema naloga za prinudnu naplatu istog prioriteta iz stava 1. ovog člana prema danu i satu njihovog prijema i da ih po tom redoslijedu izvršava.

(4) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta obavještava povjerioca, na njegov zahtjev, o redoslijedu naplate njegovog potraživanja.

(5) Podnesene naloge poslovnog subjekta koji se ne odnose na prinudnu naplatu ovlašćene organizacije ne mogu izvršavati prije izvršenja svih naloga za prinudnu naplatu iz stava 1. ovog člana i deblokade svih računa poslovnog subjekta.

Član 31

(1) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta izvršava naloge za prinudnu naplatu, date u skladu sa članom 22. st. 2. i 3. ovog zakona, do iznosa određenog u nalogu iz svih sredstava na računima poslovnog subjekta u konvertibilnim markama koji su otvoreni u toj ovlašćenoj organizaciji, osim sredstava na ovim računima koja su izuzeta od izvršenja po drugom osnovu.

(2) U nedostatku sredstava za potpuno izvršenje naloga za plaćanje iz stava 1. ovog člana, ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta naloge izvršava djelimično.

Član 32

(1) Ako na računima poslovnog subjekta nema dovoljno sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu iz člana 30. stav 1. ovog zakona, a poslovni subjekat ima otvorene račune kod drugih ovlašćenih organizacija, ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog

subjekta upućuje zahtjev elektronskim putem drugim ovlašćenim organizacijama, u skladu sa propisom donesenim na osnovu ovog zakona, isti dan, odnosno najkasnije idući radni dan, za blokadu svih računa poslovnog subjekta u konvertibilnim markama i devizama koji se vode u tim ovlašćenim organizacijama.

(2) Sredstva na računima organizacionih dijelova i računima za posebne namjene poslovnog subjekta predstavljaju sastavni dio sredstava na njegovim računima za redovno poslovanje i koriste se za izvršenje naloga za prinudnu naplatu, osim sredstava na ovim računima koja su izuzeta od izvršenja po ovom zakonu i drugim propisima.

(3) Druge ovlašćene organizacije dužne su da postupe po zahtjevu ovlašćene organizacije koja vodi glavni račun i da odmah blokiraju sve račune poslovnog subjekta koji se kod njih vode, kao i da dostave podatak o blokadi računa poslovnog subjekta u Jedinostveni registar.

(4) Ovlašćene organizacije iz stava 3. ovog člana blokiraju račune poslovnog subjekta do momenta prijema obavještenja ovlašćene organizacije koja vodi glavni račun o prestanku blokade računa poslovnog subjekta.

(5) Računi javnih prihoda na koje se vrše uplate javnih prihoda na ime Republike Srpske, opština, gradova i fondova i sa kojih se vrši raspodjela na račune korisnika javnih prihoda ne mogu se blokirati i sredstva na ovim računima izuzimaju se od izvršenja naloga za prinudnu naplatu.

Član 33

(1) Poslovni subjekat čiji je račun blokiran dužan je odmah ili prvi radni dan nakon prijema obavještenja od ovlašćenih organizacija o blokadi računa dati naloge za prenos sredstava sa blokiranih računa na svoj glavni račun na kojem su evidentirani neizvršeni nalozi za prinudnu naplatu ili dati nalog za rezervisanje sredstava do potpunog okončanja izvršnog postupka.

(2) Ako poslovni subjekat u roku iz stava 1. ovog člana ne izda naloge za prenos sredstava sa blokiranih računa na glavni račun, ovlašćene organizacije kod kojih poslovni subjekat ima blokirane račune ispostaviće naloge za prenos sredstava sa blokiranih računa poslovnog subjekta u konvertibilnim markama na glavni račun u visini iznosa blokade računa.

(3) Ako na računima poslovnog subjekta u konvertibilnim markama nema dovoljno sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu, ovlašćene organizacije ispostaviće naloge za prenos sredstava sa svih blokiranih deviznih računa i računa za posebne namjene poslovnog subjekta otvorenih u tim ovlašćenim organizacijama, osim sredstava koja su izuzeta od izvršenja po ovom zakonu i drugim propisima.

(4) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta dužna je da, nakon potpunog izvršenja naloga za prinudnu naplatu, odmah obavijesti druge ovlašćene organizacije o tom izvršenju, radi deblokade sredstava poslovnog subjekta na računima kod tih ovlašćenih organizacija.

(5) Ovlašćene organizacije dužne su da, nakon prijema obavještenja ovlašćene organizacije iz stava 3. ovog člana o prestanku blokade računa poslovnog subjekta, odmah deblokiraju sve račune poslovnog subjekta i promijene oznaku o blokadi računa u evidenciji računa poslovnih subjekata koji vodi ovlašćena organizacija i Jedinstveni registar.

Član 34

(1) Ovlašćene organizacije neće izvršiti naloge za prinudnu naplatu iz sredstava na računima učesnika ako su ta sredstva izuzeta od izvršenja propisom kojim se uređuje izvršni postupak, sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa, kao i drugih sredstava ako su izuzeta od izvršenja drugim propisom.

(2) Ministar finansija donosi podzakonski propis kojim se uređuju način i postupak izvršenja naloga za prinudnu naplatu preko računa ovlašćenih organizacija, u skladu sa ovim zakonom.

Član 35

(1) U slučaju da na računima poslovnog subjekta u konvertibilnim markama, deviznim računima ili računima za posebne namjene nema dovoljno sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu, ovlašćene organizacije kod kojih se vode oročena sredstva poslovnog subjekta koji ima blokirane račune obavezne su, u skladu sa zakonom koji uređuje izvršni postupak, raskinuti ugovor i oročena sredstva doznačiti na glavni račun poslovnog subjekta radi izvršenja naloga za prinudnu naplatu iz člana 22. st. 2. i 3. ovoga zakona.

(2) Ovlašćene organizacije iz stava 1. ovog člana obavezne su na glavni račun doznačiti i iznos dospjelih kamata, koje prema ugovoru o oročenim sredstvima pripadaju poslovnom subjektu do momenta raskida ugovora, radi izvršenja naloga za prinudnu naplatu u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ovlašćene organizacije dužne su da, u ugovoru o oročenim sredstvima zaključenim sa poslovnim subjektom, unesu odredbu o raskidu ugovora i obavezi prenosa oročenih sredstava, zajedno sa pripadajućim kamatama do momenta raskida ugovora, na glavni račun poslovnog subjekta radi izvršenja naloga za prinudnu naplatu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Poslovni subjekat može, radi izvršenja naloga za prinudnu naplatu, raskinuti ugovor o oročenim sredstvima zaključen sa ovlašćenom organizacijom.

Član 36

(1) Ako nalozi za prinudnu naplatu glase na teret drugog računa poslovnog subjekta, a ne na teret glavnog računa, ovlašćena organizacija koja vodi taj račun izvršava naloge za prinudnu naplatu do iznosa pokrića na računima poslovnog subjekta koji se vode u toj ovlašćenoj organizaciji, na način propisan članom 30. st. 2. do 5. ovoga zakona.

(2) Neizvršene naloge za prinudnu naplatu ovlašćena organizacija iz stava 1. ovog člana dostavlja na izvršenje ovlašćenoj organizaciji koja vodi glavni račun poslovnog subjekta, najkasnije sljedeći radni dan.

(3) Ovlašćena organizacija koja vodi glavni račun poslovnog subjekta primljene naloge za prinudnu naplatu izvršava na način propisan članom 22. stav 2. tačka v), čl. 30. i 31. ovoga zakona, a u slučaju nedostatka sredstava za potpuno izvršenje naloga postupa na način propisan članom 32. ovog zakona.

Član 37

(1) Naloge za prinudnu naplatu, date u skladu sa članom 22. st. 2. i 3. ovog zakona, čiji je dužnik ovlašćena organizacija, ovlašćena organizacija je dužna da izvrši na teret sredstava na svim računima otvorenim u konvertibilnim markama i devizama, u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona.

(2) Ovlašćene organizacije koje imaju otvorene nerezidentne račune iz člana 8. stav 3. ovog zakona dužne su da primljene naloge za prinudnu naplatu izvršavaju u skladu sa čl. 30. i 31. ovog zakona, a u slučaju nedostatka sredstava na ovim računima za potpuno izvršenje naloga, ove i druge ovlašćene organizacije dužne su da postupaju na način propisan čl. 32. do 36. ovog zakona.

Član 38

(1) Zabranjeno je poslovnim subjektima da vrše plaćanja preko računa kod ovlašćenih organizacija, ako imaju blokirane račune.

(2) Zabranjeno je korišćenje sredstava koja poslovni subjekat ima na računima kod ovlašćenih organizacija, a koja su blokirana na osnovu naloga za prinudnu naplatu, za druga plaćanja poslovnog subjekta.

(3) Zabranjeno je ovlašćenim organizacijama da poslovnim subjektima čiji su računi blokirani otvaraju nove račune.

Član 39

Plaćanja sa računa na račun učesnika koji se vode u različitim ovlašćenim organizacijama izvršavaju se poravanjem međubankarskih naloga za plaćanje, u skladu sa zakonom i propisima koji uređuju platne transakcije.

Član 40

Ovlašćene organizacije i učesnici odgovorni su i snose štetu koja može nastati obavljanjem poslova platnog prometa, u skladu sa zakonima koji uređuju platne transakcije i obligacione odnose, kao i zaključenim ugovorom.

VI - IZVJEŠTAVANJE I NADZOR

Član 41

(1) Ovlašćene organizacije su obavezne učesnicima dostavljati ili stavljati na raspolaganje izvještaje o svim promjenama i stanju na računima u skladu sa ugovorom o otvaranju i vođenju računa.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana ovlašćene organizacije dužne su dostavljati ili stavljati na raspolaganje učesnicima jednom mjesečno, bez naplate naknade za tu uslugu.

(3) Ako rok za dostavu izvještaja nije ugovoren, ovlašćene organizacije dostavljaju ili stavljaju na raspolaganje poslovnim subjektima izvještaje o stanju i promjenama po računima sa podacima o izvršenim plaćanjima, najkasnije idući radni dan od dana nastanka promjene na računu.

Član 42

(1) Zabranjeno je ovlašćenim organizacijama da učesnicima naplaćuju davanje informacija o uslovima obavljanja poslova platnog prometa.

(2) Dozvoljeno je ovlašćenim organizacijama i učesnicima da se dogovore o troškovima za dodatno ili češće dostavljanje informacija ili njihov prenos putem sredstava komunikacije koja nisu navedena u ugovoru, a koje zahtijeva učesnik.

(3) Troškovi ovlašćenih organizacija za informacije iz stava 2. ovog člana moraju biti primjereni i u skladu sa stvarnim troškovima ovlašćenih organizacija.

Član 43

(1) Ovlašćene organizacije dužne su da, na osnovu naloga i druge dokumentacije platnog prometa, vode evidenciju o obavljenom platnom prometu, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Podaci o promjenama i stanju na računima učesnika kod ovlašćenih organizacija predstavljaju poslovnu tajnu, kao i drugi podaci za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni.

Član 44

(1) Ovlašćene organizacije dužne su nadležnim organima, na njihov pismeni zahtjev, dostaviti podatke i informacije o obavljenom platnom prometu, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Podaci o promjenama i stanju na računu učesnika, kao i drugi podaci, mogu se dati drugom učesniku uz pisanu saglasnost učesnika na kojeg se ti podaci odnose.

Član 45

(1) Ovlašćene organizacije i učesnici su dužni da u postupku otkrivanja, sprečavanja i istraživanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u poslovima unutrašnjeg platnog prometa primjenjuju odredbe posebnog zakona koji uređuje ovu oblast i preduzimaju mjere i aktivnosti propisane ovim zakonom.

(2) Ovlašćene organizacije mogu u skladu sa posebnim zakonom, vršiti obradu ličnih podataka učesnika kojima raspolažu u obavljanju svoje djelatnosti, u svrhu sprečavanja i istraživanja prevara u platnom prometu.

Član 46

(1) Nadzor nad obavljanjem poslova platnog prometa ovlašćenih organizacija vrše Agencija i drugi kontrolni organi, u skladu sa odredbama ovog i posebnih zakona kojima se uređuju njihovo poslovanje i nadležnost.

(2) Kontrolu učesnika platnog prometa vrše nadležni kontrolni organi, u skladu sa odredbama ovog i posebnih zakona kojima se uređuju nadležnost i ovlašćenja ovih kontrolnih organa.

(3) Agencija i kontrolni organi, u okviru svoje nadležnosti, saraduju u vršenju nadzora obavljanja platnog prometa i u primjeni ovog i drugih zakona.

Član 47

U sprovođenju nadzora i primjeni ovog zakona Agencija preduzima sljedeće:

a) zahtijeva od ovlašćenih organizacija da pruže sve informacije potrebne za praćenje usklađenosti obavljanja poslova platnog prometa sa ovim zakonom i drugim propisima,

b) obavlja direktan nadzor u ovlašćenim organizacijama i njihovim organizacionim dijelovima ili u bilo kojem agentu, procesoru trećoj strani,

v) daje preporuke i smjernice i po potrebi obavezujuće naloge,

g) privremeno obustavi ili oduzme ovlašćenoj organizaciji dozvolu za obavljanje usluga u unutrašnjem platnom prometu ako ne obavlja poslovanje u skladu sa ovim zakonom i propisima Agencije i

d) preduzima mjere i pokreće postupke protiv ovlašćenih organizacija u slučaju nepridržavanja odredaba ovog i drugih zakona koji regulišu platni promet i platne transakcije.

VII - KAZNENE ODREDBE

Član 48

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 KM do 80.000 KM kazniće se za prekršaj ovlašćena organizacija ako:

a) učesniku otvori račune i vodi evidenciju suprotno članu 10. ovog zakona,

b) poslovnom subjektu otvori glavni račun suprotno članu 13. stav 1. ovog zakona,

- v) učesniku zatvori račune suprotno čl. 18. i 19. ovog zakona,
 - g) ne daje naloge za plaćanje sa računa učesnika propisane članom 22. stav 2. tačka v) ovog zakona,
 - d) ne izvrši naloge za plaćanje u skladu sa odredbama člana 29. stav 1. ovog zakona,
 - đ) ne izvrši naloge za prinudnu naplatu u skladu sa članom 30. st. 1. do 3. i članom 31. ovog zakona,
 - e) izvrši naloge za plaćanje, a koji se ne odnose na prinudnu naplatu, suprotno članu 30. stav 5. ovog zakona,
 - ž) ne postupi u skladu sa članom 32. i članom 33. st. 2. do 5. ovog zakona,
 - z) sa blokiranih računa izvrši prenos sredstava koja su izuzeta od izvršenja, u skladu sa članom 34. stav 1. ovog zakona,
 - i) ne razroči oročena sredstva poslovnog subjekta u skladu sa članom 35. st. 1. do 3. ovog zakona,
 - j) ne izvrši naloge za prinudnu naplatu u skladu sa čl. 36. i 37. ovog zakona,
 - k) poslovnom subjektu čiji su računi blokirani izvrši plaćanja i otvori nove račune suprotno članu 38. st. 2. i 3. ovog zakona,
 - l) ne postupi u skladu sa članom 53. stav 4. ovog zakona i
 - lj) ne uskladi obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa u roku iz člana 54. ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ovlašćenoj organizaciji novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 20.000 KM.

Član 49

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 40.000 KM za prekršaj kazniće se ovlašćena organizacija ako:

- a) ne informiše učesnika ili mu ne stavi na raspolaganje prije zaključenja ugovora sve bitne uslove korišćenja usluga platnog prometa u skladu sa članom 9. stav 2. ovog zakona,
- b) izmijeni odredbe ugovora suprotno članu 9. stav 3. ovog zakona,
- v) ne čuva dokumentaciju i podatke u skladu sa članom 16. ovog zakona,
- g) prilikom prijema naloga za plaćanje ne postupi u skladu sa čl. 23. i 24. ovog zakona,

d) ne obavijesti povjerioca, na njegov zahtjev, o redoslijedu naplate njegovog potraživanja u skladu sa članom 30. stav 4. ovog zakona,

đ) ne izvještava učesnika u skladu sa članom 41. ovog zakona i postupa suprotno članu 42. ovog zakona i

e) ne postupa sa dokumentacijom i podacima o obavljenom platnom prometu u skladu sa čl. 43. i 44. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ovlašćenoj organizaciji novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 10.000 KM.

Član 50

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 40.000 KM kazniće se za prekršaj poslovni subjekat ako:

a) ne otvori račune za potrebe plaćanja i novčana sredstva ne drži na računima u skladu sa članom 8. stav 1. ovog zakona,

b) ne odredi glavni račun u skladu sa članom 12. stav 4. ovog zakona i ne postupa u skladu sa članom 13. ovog zakona,

v) vrši plaćanje u gotovom novcu suprotno čl. 25. stav 4. i članu 27. ovog zakona,

g) vrši obračunsko plaćanje suprotno članu 28. stav 3. ovog zakona,

d) vrši plaćanja suprotno članu 38. st. 1. i 2. ovog zakona i

đ) ne postupi u skladu sa članom 53. st. 1. do 3. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice poslovnog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 10.000 KM.

Član 51

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj poslovni subjekat ako:

a) otvori račune suprotno čl. 10. i 11. ovog zakona i

b) ne obavijesti ovlašćenu organizaciju o promjeni podataka koji su dostavljeni prilikom otvaranja računa u skladu sa članom 17. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice poslovnog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 4.000 KM.

Član 52

(1) Agencija ili drugi kontrolni organi u postupku kontrole izdaju prekršajne naloge ili podnose zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima predviđenim ovim zakonom, u skladu sa propisima kojima se uređuje prekršajni postupak.

(2) Prekršajni postupak protiv poslovnog subjekta, osim organa iz stava 1. ovog člana, može pokrenuti i ovlašćena organizacija u slučaju da u obavljanju platnog prometa utvrdi prekršaj.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 53

(1) Poslovni subjekti koji imaju otvorene račune u ovlašćenim organizacijama prije stupanja na snagu ovog zakona dužni su da otvorene račune usklade sa odredbama člana 10. ovog zakona ili otvore nove račune u skladu sa ovim članom i odrede glavni račun u skladu sa članom 12. ovog zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Poslovni subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su podnijeti zahtjev ovlašćenim organizacijama za zatvaranje svih računa koji nisu u skladu sa članom 10. ovog zakona i izvršiti prenos sredstava na račune iz stava 1. ovog člana.

(3) Poslovni subjekti koji imaju otvorene račune kod ovlašćenih organizacija na kojima su evidentirani neizvršeni nalozi za prinudnu naplatu dužni su u roku iz stava 1. ovog člana tim ovlašćenim organizacijama dostaviti dokaz o određivanju glavnog računa kod ovlašćene organizacije kojoj se dostavljaju neizvršeni nalozi za prinudnu naplatu poslovnog subjekta radi izvršenja ovih naloga u skladu sa odredbama čl. 32. do 36. ovog zakona.

(4) Ako poslovni subjekti ne postupe u skladu sa stavom 1. ovog člana, ovlašćene organizacije izvršiće blokadu svih otvorenih računa poslovnih subjekata i zabraniti raspolaganje sredstvima do postupanja poslovnih subjekata u skladu sa ovim zakonom.

Član 54

Ovlašćene organizacije dužne su da obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa usklade sa odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 55

(1) Vlada će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uredbu o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem (član 25).

(2) Ministar finansija će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) uputstvo o načinu vođenja i sadržaju evidencije računa poslovnih subjekata koji vodi ovlašćena organizacija (član 10) i

b) podzakonski propis kojim se uređuju način i postupak izvršenja naloga za prinudnu naplatu preko računa ovlašćenih organizacija (član 34).

(3) Do donošenja podzakonskih akata iz st. 1. i 2. ovog člana primjenjivaće se podzakonski propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 56

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o unutrašnjem platnom prometu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 12/01) i Zakon o finansijskom poslovanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 12/01).

Član 57

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".